

Chủ đề 2 SỰ THÚ VỊ CỦA NÉT

(2 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Nét và các hình thức biểu hiện của nét trên SPMT.

2. Năng lực

- Tạo được nét bằng nhiều cách khác nhau;
- Củng cố thêm về yếu tố nét và sử dụng nét trong mô phỏng đối tượng và trang trí sản phẩm;
- Vận dụng được tính chất lặp lại của nét tạo nhịp điệu cho sản phẩm.

3. Phẩm chất

- Yêu thích sử dụng nét trong thực hành;
- Biết sử dụng công cụ phù hợp với vật liệu có sẵn để thực hành SPMT;
- Biết trao đổi, chia sẻ được cảm nhận về SPMT, TPMT.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Một số tranh, ảnh, đồ vật được trang trí bằng nét;
- Một số SPMT được trang trí bằng những nét khác nhau,...;
- Một số đồ vật HS yêu thích để trang trí.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

- HS nhận biết được sự biểu cảm của nét trên một số vật dụng và trong SPMT.
- HS nhận biết được các chất liệu thực hiện SPMT có sử dụng yếu tố nét.

b) Nội dung

- HS quan sát, nhận xét và đưa ra ý kiến, nhận thức ban đầu về nội dung liên quan đến chủ đề từ ảnh, tranh minh họa trong sách hoặc tranh, ảnh, SPMT do GV chuẩn bị, trong đó chú trọng đến yếu tố nét.
- GV đưa ra những câu hỏi có tính định hướng nhằm giúp HS tư duy về nội dung liên quan đến yếu tố nét cần lĩnh hội trong chủ đề.

c) Sản phẩm học tập

HS có nhận thức về hình thức biểu hiện của nét ở các phương diện:

- Tăng cường khả năng quan sát, nhận biết các nét được trang trí trên các vật dụng hằng ngày và trong các SPMT.
- Biết cách diễn đạt đúng để mô tả về các nét.

d) Tổ chức thực hiện

- GV yêu cầu HS (nhóm/ cá nhân) quan sát hình trong SGK *Mỹ thuật 2*, trang 8 – 9 và một số hình ảnh vật dụng, SPMT có sử dụng nét để trang trí (GV chuẩn bị thêm). GV đặt câu hỏi giúp HS nhận biết các hình thức biểu hiện của nét trên SPMT. Ví dụ:
 - + Nét có ở đâu trên SPMT?
 - + Nét thể hiện hình ảnh gì?
 - + Đó là những nét nào: cong, thẳng, gấp khúc, ...?
 - + Em nhận ra SPMT được tạo bằng chất liệu gì?
 - + Hãy nêu các vật dụng được trang trí bằng nét mà em thấy. Đó là những nét nào mà em biết?
- Tùy vào câu trả lời của HS, GV nhận xét và củng cố:
 - + Nét có nhiều trên các SPMT.
 - + Nét được tạo bằng nhiều cách và được tạo bằng nhiều chất liệu khác nhau.
 - + Trong một SPMT, có thể kết hợp nhiều loại nét khác nhau để thể hiện.

2. Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

- HS tạo được SPMT làm nổi bật yếu tố nét bằng hình thức vẽ hoặc xé, dán.

b) Nội dung

- HS có thể tham khảo việc tạo nét bằng hình thức xé, dán để tạo SPMT ở SGK *Mỹ thuật 2*, trang 10.
- GV có thể thị phạm trực tiếp cho HS quan sát và nhận biết thêm cách thực hiện (vẽ hoặc xé, cắt, dán giấy màu).

c) Sản phẩm học tập

- HS tạo được SPMT làm nổi bật yếu tố nét bằng hình thức yêu thích.

d) Tổ chức thực hiện

- GV hướng dẫn HS quan sát phần tham khảo cách tạo nét trong SGK *Mỹ thuật 2*, trang 10 và một số sản phẩm có sử dụng nét để trang trí (ở đồ dùng dạy học đã chuẩn bị), gợi ý HS trả lời câu hỏi để nhận biết:
 - + Có nhiều cách để thể hiện bức tranh có nét là chính.
 - + Có nhiều cách khác nhau thể hiện nét trên SPMT.
 - + Nét làm cho SPMT đẹp và hấp dẫn.

- GV yêu cầu HS thực hành: Sử dụng nét (là chính) để tạo một SPMT yêu thích.
- Tùy vào thực tế lớp học, GV có thể cho HS chuẩn bị: bút màu; giấy màu, kéo, hồ (hay đất nặn) để thực hiện sản phẩm.

Lưu ý: GV có thể tổ chức hoạt động thực hành cá nhân hoặc nhóm sao cho phù hợp với điều kiện học tập của HS.

3. Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Củng cố lại kiến thức, kĩ năng liên quan đến yếu tố nét và cách tạo nét đã được học ở hai hoạt động trước.

b) Nội dung

- Sử dụng hệ thống câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 11.
- Bổ sung thêm một số câu hỏi phù hợp với SPMT đã được HS thực hiện ở hoạt động 2.

c) Sản phẩm học tập

HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

d) Tổ chức thực hiện

- Căn cứ vào SPMT mà HS đã thực hiện, GV tổ chức cho HS trao đổi nhóm theo những câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 11.
- GV bổ sung thêm các câu hỏi gợi ý:
 - + *Em nhận ra bạn đã sử dụng chất liệu gì để thể hiện?*
 - + *Với những nét thể hiện trong SPMT của bạn, em có thể tạo ra hình ảnh, sản phẩm nào khác?*
- GV có thể gợi ý HS quan sát đường diềm trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 11 để nhận biết sự lặp lại của hình trong trang trí đường diềm.
- GV lưu ý chỉ ra những nguyên lí tạo hình: lặp lại/ nhắc lại, nhịp điệu của nét trên hoạ tiết.

4. Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

Thực hành việc sử dụng các yếu tố nét màu để trang trí một đồ vật mà em yêu thích.

b) Nội dung

HS phân tích các bước dùng nét màu để trang trí một chiếc đĩa để biết được quy trình thực hiện một SPMT ứng dụng từ phác thảo hình đến sử dụng nét màu để trang trí.

c) Sản phẩm học tập

Một SPMT là một đồ vật được trang trí bằng nét.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức HS quan sát phần tham khảo dùng nét trang trí một chiếc đĩa, SGK *Mỹ thuật 2*, trang 12, gợi ý để HS nhận biết cách thực hiện.
- Tuỳ thực tế lớp học, GV có thể gợi ý cho HS trang trí một đĩa nhựa, tấm thiệp, trang trí trên tấm bìa... bằng màu nước, màu dạ, sợi len hay đất nặn (trong đó sử dụng nét là chính để trang trí).
- GV lưu ý HS:
 - + Phác hình cân đối trên sản phẩm.
 - + Có thể chọn và thực hiện kết hợp các nét, màu sao cho nổi bật nội dung thể hiện.

*** Trưng bày, nhận xét cuối chủ đề**

- GV tổ chức cho HS trưng bày sản phẩm cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận và giới thiệu sản phẩm theo một số gợi ý sau:
 - + *Bạn đã tạo được sản phẩm gì?*
 - + *Nét được thể hiện ở đâu trên sản phẩm?*
 - + *SPMT của bạn có sự kết hợp của những loại nét nào?*
 - + *Em thích sản phẩm nào nhất? Vì sao?*
- GV cùng HS nhận xét, đánh giá sản phẩm trên tinh thần động viên, khích lệ HS là chính.

Trong chủ đề này, mục tiêu là HS chủ động sử dụng yếu tố nét trong tạo hình, trang trí nên trong phần thực hành, GV giúp HS phân biệt được giữa nét và mảng trong mối tương quan; nét tạo nên hình gì và nét được trang trí trên hình như thế nào. Điều này cần thiết hơn là việc HS có một SPMT mà trong đó không yếu tố tạo hình nào có vị trí nổi bật.

Chủ đề 9 THẦY CÔ CỦA EM

(4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Thực hành, sáng tạo về chủ đề nhà trường, về thầy cô giáo trong nhà trường.

2. Năng lực

Sau chủ đề, HS sẽ:

- Biết tìm ý tưởng thể hiện chủ đề *Thầy cô của em* qua tranh, ảnh, thơ, văn;
- Sử dụng yếu tố tạo hình để tạo nên SPMT về chủ đề *Thầy cô của em*;
- Tạo được một SPMT yêu thích tặng thầy cô.

3. Phẩm chất

- Có tình cảm với thầy cô và biết thể hiện điều này thông qua SPMT;
- Có thái độ đúng mực lưu giữ hình ảnh đẹp về thầy cô.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Ảnh chụp về một số hoạt động của thầy cô trong trường học; một số bức tranh của họa sĩ, HS vẽ về thầy cô; tranh xé dán, tranh đất nặn đắp nổi, tạo dáng đất nặn,... về chủ đề thầy cô;
- Một số bài hát, bài thơ ngắn về đề tài thầy cô;
- Một số SPMT là đồ lưu niệm phù hợp tặng thầy cô.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

- HS nhận biết được hình ảnh thể hiện về thầy cô giáo thông qua ảnh chụp, SPMT.
- HS bước đầu biết khai thác hình ảnh thầy cô qua bài thơ.
- HS nhận biết được yếu tố tạo hình trong SPMT thể hiện về hình ảnh thầy cô.

b) Nội dung

- HS quan sát, nhận xét và đưa ra ý kiến, nhận thức ban đầu về nội dung liên quan đến chủ đề từ ảnh, tranh minh họa trong sách hoặc tranh, ảnh, SPMT do GV chuẩn bị, trong đó chú trọng đến hình ảnh thể hiện về thầy cô giáo nhà trường.
- GV đưa ra những câu hỏi có tính định hướng nhằm giúp HS tư duy về nội dung liên quan đến đối tượng cần lĩnh hội trong chủ đề *Thầy cô của em*.

c) Sản phẩm học tập

Có ý tưởng về hình ảnh thầy cô cần thể hiện trong SPMT.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS tìm hiểu nội dung chủ đề, trả lời câu hỏi gợi ý:
 - + *Hãy kể về những kỉ niệm (hoặc hoạt động) của thầy cô mà em ấn tượng nhất.*
 - + *Kể về công việc hằng ngày của thầy cô ở trường.*
 - + *Chia sẻ cảm nhận của em về thầy cô.*
- GV cho HS quan sát tranh, ảnh minh họa trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 54 – 55, để có thể quan sát trực tiếp một số hoạt động của thầy cô. GV đặt câu hỏi gợi ý:
 - + *Tranh vẽ về hình ảnh gì? Đường nét, màu sắc trong tranh như thế nào?*
 - + *Em thích bức tranh nào nhất? Vì sao?*
- GV tổ chức cho HS:
 - + Nghe/ đọc trích đoạn bài thơ *Cô giáo lớp em*.
 - + Đặt câu hỏi về hình ảnh của cô giáo trong đoạn thơ, giúp HS nhận biết về cách khai thác hình ảnh trong ngôn từ (phân tích qua hình vẽ minh họa bài thơ).
 - + Quan sát một số SPMT tranh vẽ, tranh xé dán, tranh đất nặn đắp nổi, tạo dáng đất nặn,... có chủ đề về thầy cô.
- GV nhấn mạnh: Có nhiều ý tưởng và cách thể hiện chủ đề này. HS có thể dùng màu vẽ, đất nặn, xé, dán giấy,... tạo hình ảnh về thầy cô hoặc có thể sử dụng một hình ảnh trong bài thơ *Cô giáo lớp em* làm ý tưởng để thể hiện sản phẩm của mình.
- Trên cơ sở ý kiến của HS, GV tóm tắt: Đề tài vẽ về thầy cô rất gần gũi. HS có thể lựa chọn các công việc hằng ngày của thầy cô ở trường như: giảng bài; tham gia các hoạt động nhà trường; chăm sóc, quan tâm đến HS... để vẽ thành bức tranh về thầy cô.

2. Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS tạo được SPMT thể hiện về chủ đề *Thầy cô của em* bằng chất liệu và cách thể hiện mình yêu thích.

b) Nội dung

- HS thực hành SPMT theo những gợi ý, từ hình ảnh, chất liệu cho đến hình thức thực hiện.
- GV gợi ý về cách tìm ý tưởng, thể hiện đối với những HS còn lúng túng trong thực hành.

c) Sản phẩm học tập

SPMT thể hiện về hình ảnh thầy cô.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS thực hành sử dụng hình thức yêu thích (vẽ, xé, dán, nặn...) sản phẩm về chủ đề *Thầy cô của em*.
- GV yêu cầu HS thể hiện hình ảnh về thầy cô thông qua những công việc ở trường mà HS vừa tìm hiểu (vẽ vào vở bài tập/ giấy A4).

Lưu ý: Với trường hợp vẽ tranh:

- + Vẽ hình ảnh thầy cô (chính) trước.
- + Vẽ hình ảnh phụ (cây, trường học, sách vở,...) sau.
- + Cần vẽ màu đậm, màu nhạt cho bức tranh.
- + Vẽ hình ảnh rõ ràng, đơn giản, gần gũi và vẽ màu theo cảm xúc sẽ có bài vẽ đẹp.

3. Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Củng cố lại kiến thức, kĩ năng liên quan đến thể hiện hình ảnh về thầy cô của em bằng ngôn ngữ tạo hình đã được học ở hai hoạt động trước.

b) Nội dung

- Sử dụng hệ thống câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 58.
- Bổ sung thêm một số câu hỏi phù hợp với SPMT đã được HS thực hiện ở hoạt động 2.

c) Sản phẩm học tập

HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS (nhóm/cá nhân) thảo luận theo câu hỏi gợi ý trong SGK (tuyệt thực tế sản phẩm, GV hướng dẫn HS quan sát về ý tưởng, hình ảnh, màu sắc, chất liệu, cách thể hiện,... hình ảnh thầy cô trên SPMT).
- HS quan sát các SPMT và trả lời (theo thực tế).
- GV cũng chia sẻ về những công việc hằng ngày của mình với HS, hướng đến việc giúp HS biết và chia sẻ, cảm thông với công việc của thầy cô nói chung.

4. Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

Có ý tưởng và thực hành thiết kế một SPMT để tặng thầy cô của em.

b) Nội dung

HS phân tích các bước tạo và trang trí một SPMT bằng vật liệu tái sử dụng, qua đó hình thành kĩ năng thực hiện SPMT ứng dụng theo các bước từ dễ đến khó, từ tạo hình đồ vật cho đến làm hoa văn trang trí cho đồ vật.

c) Sản phẩm học tập

Một SPMT để tặng thầy cô của em.

d) Tổ chức thực hiện

- GV cho HS quan sát một số SPMT là đồ lưu niệm do HS tự làm.
- GV khéo léo gợi ý HS về ý thức thực hiện một sản phẩm lưu niệm, để tặng thầy cô và đặt câu hỏi:
 - + *Em sẽ tạo đồ vật gì?*
 - + *Đồ vật đó làm bằng chất liệu nào?*
 - + *Em sẽ tặng thầy cô vào dịp nào?*
- HS lắng nghe và trả lời câu hỏi.
- GV lưu ý: Có nhiều cách tạo một sản phẩm lưu niệm để tặng thầy cô. Sản phẩm tự tay các em làm tặng thầy cô, sẽ là niềm vui, nguồn động viên lớn với thầy cô.
- GV gợi ý HS về ý tưởng trang trí cho SPMT khuyến khích HS vẽ ý tưởng trang trí vào Vở bài tập/ giấy A4 và hướng dẫn HS thực hiện bài tập.
- GV tạo điều kiện cho HS lựa chọn hình thức phù hợp để tạo một sản phẩm lưu niệm tặng thầy cô.
- GV quan sát và hỗ trợ đối với từng trường hợp cụ thể.

* Trưng bày, nhận xét cuối chủ đề

- GV tổ chức cho HS trưng bày sản phẩm cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận và giới thiệu sản phẩm theo một số gợi ý sau:
 - + *Ý tưởng của mỗi bức tranh vẽ về thầy cô của em (Tranh vẽ những ai? Tranh thể hiện nội dung gì? Bạn đã tạo hình ảnh nào cho bức tranh về thầy cô giáo? ...)*
 - + *Màu sắc có trên các SPMT là những màu nào?*
 - + *Nhóm đã dùng chất liệu gì tạo nên các sản phẩm?*
 - + *Em và bạn đã tạo được sản phẩm lưu niệm nào để tặng thầy cô? Em hãy mô tả sản phẩm đó với các bạn trong lớp.*
 - + *Em thích sản phẩm nào? Hãy kể về tình cảm của thầy cô đối với các em.*
- GV cùng HS nhận xét, đánh giá sản phẩm trên tinh thần động viên, khích lệ HS là chính.